

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

European Commission
Education, Audiovisual
and Culture Executive
Agency (EACEA)

Erasmus+ EU Programme 2014-2020
Key Action 3 – Support for Policy Reform
Joint Qualifications in Vocational Education and Training
Call for proposal EACEA 27/2017
Project Number 597814-EPP-1-2018-1-IT-EPPKA3-VET-JQ

ЕВРОПСКА СОРАБОТКА ЗА РАЗВИВАЊЕ НА ЗАЕДНИЧКА КВАЛИФИКАЦИЈА ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА „ВИНАР СПЕЦИЈАЛИСТ“ – WINEVET

Еразмус+ ЕУ Програма 2014-2020

Клучна акција 3 - Поддршка за реформските политики - Заеднички квалификации во стручното образование и обука

Повик за предлог EACEA 27/2017

Референтен број на проектот: 597814-EPP-1-2018-1-IT-EPPKA3-VET-JQ

Работен пакет 7 - Поддршка за интеграција и валидација на Умбриско-Македонската заедничка квалификација за пост-средно стручно образование и обука „Винар Специјалист“ во вклучените национални и регионални квалификациски рамки

Испорака 14

Извештај за активностите за поддршка за интеграција и валидација на на Умбриско-Македонската заедничка квалификација за пост-средно стручно образование и обука „Винар Специјалист“ во вклучените национални и регионални квалификациски рамки

Декември 2020

Овој проект е финансиран со поддршка од Европската комисија. Оваа публикација / комуникација ги одразува само ставовите на авторот, а Комисијата не е одговорна за каква било корист што може да се направи од информациите содржани во неа.

MICEI - INTERNATIONAL

ИНДЕКС

Премиса: главни карактеристики на Работниот Пакет 7 и поврзаната испорака 14	3
Интеграција и валидација на Умбриско-Македонската заедничка квалификација за пост-средно стручно образование и обука „Винар Специјалист“, во Италијанската национална и Умриската регионална квалификациска рамка	5
Интеграција и валидација на Умбриско-Македонската заедничка квалификација за пост-средно стручно образование и обука „Винар Специјалист“ во Македонската национална квалификациска рамка	8

Премиса: главни карактеристики на Работниот Пакет 7 и поврзаната испорака 14

Самиот наслов на Работниот пакет 7 „Поддршка за интеграција и валидација на Умбриско-Македонската заедничка квалификација за пост-средно стручно образование и обука „Винар Специјалист“ во вклучените национални и регионални квалификациски рамки“ јасно се запозна со содржината на овој седми имплементациски чекор од проектот „WINEVET“. Овој чекор следи по изработката на подготвителните истражувања во областа на професионалното поле на учење во сегментот на производство на вино во земјоделскиот сектор во македонската НРК и во Умбриската РРК, како и за релевантните искуства и преносливите добри практики за поддршка на транснационални заеднички квалификации за стручно образование и обука засновани на ЕЦВЕТ (спроведени во рамките на Работниот Пакет 2); дизајнирањето на квалификациски профил на заедничката квалификација за стручно образование и обука „Винар Специјалист“ (реализиран во рамките на Работниот Пакет 3); дефинирањето и формализирањето на Меморандумот за разбирање – „*MOU ECVET*“ за утврдување на транснационалниот квалификациски профил за пост-средно стручно образование „Винар Специјалист“ и структура за соработка за да се обезбеди транспарентност, компарабилност, квалитет и меѓусебно препознавање на квалификациите (спроведена во рамките на Работниот Пакет 4); дизајнирање на заедничка програма што го дополнува транснационалниот квалификациски профил (постигната во рамките на Работен Пакет 5); како и дефинирање на заедничкото упатство за проценка на резултатите од учењето, што го дополнува транснационалниот квалификациски профил и наставната програма (реализиран во рамките на работниот пакет 6).

Повеќе особено во контекст на главната цел на проектот „WINEVET“ (да се подготви и постави заедничка квалификација за стручно образование и обука „Винар Специјалист“), Работниот Пакет 7 вклучува активности насочени кон поддршка на ефективна интеграција и валидација на Умбриско-Македонската пост-секундарна заедничка квалификација за стручно образование и обука „Винар Специјалист“ во вклучените национални и регионални квалификациски рамки, за да обезбеди, резултатите од проектот (особено: транснационалниот квалификациски профил и структурата за соработка за да се обезбеди транспарентност, споредливост, соодветни системи за квалитет и взаемно препознавање на квалификациите, воспоставени од „*MOU ECVET*“ и заедничките стандарди за обука и проценка со кои се дополнува квалификацискиот профил) ќе бидат спроведени по завршувањето на финансирањето од ЕУ. Всушност, со оглед на тоа што активности за имплементација на проектот се одвиваат во рамките на активирање на процесот ЕЦВЕТ, ефективната интеграција на Умбриско-Македонската пост-секундарна заедничка квалификација за стручно образование и обука „Винар Специјалист“ во вклучените национални и регионални квалификациски рамки, зависи главно од вистинската имплементација и примена во вклучените национални и регионални системи за СОО од транснационалниот договор за воспоставување на заеднички квалификациски профил и структура за соработка. Поради оваа причина, активностите на Работниот пакет 7 се фокусираат на поддршка и на функционирањето и на ефективноста на извршувањето на заедничките механизми за управување (на пр.: Трајно заедничко тело за управување и периодични состаноци, за постојан дијалог и административна соработка), а особено на исполнувањата кон систематските и насочени обврски (т.е. за формалната транспозиција на заедничките професионални стандарди, стандардите за обука и оценување во вклучените национални или регионални квалификациски рамки во проектот и за ефективно искористување на заедничките стандарди, особено од давателите на стручно образование и обука) утврдени во рамките на „*MOU ECVET*“ од партнери-потписнички и други релевантни заинтересирани страни.

Почнувајќи од шестиот состанок на конзорциумот на проектот „WINEVET“ (Скопје - Република Северна Македонија,... јули 2020 година), партнерството - и покрај тешкотиите поврзани со здравствената состојба заради ширењето на вирусот Ковид-19 - ги сподели поставеноста и развојот на активностите насочени кон поддршка на ефективната интеграција и валидација на Умбриско-Македонската пост-секундарна заедничка квалификација за стручно образование и обука „Винар Специјалист“ во вклучените национални и регионални квалификациски рамки, соработувајќи на транснационално ниво исто така преку состаноци на Скајп, под раководство, координација и научно водство на апликантот на проектот.

Овој извештај (Испорака 14, е финално верзија за активностите и резултатите од работниот пакет 7), дефиниран со придонесот на секој партнер, склопен од апликантот во интегриран нацрт, разгледан и валидиран од сите партнери за време на седмиот и финален состанок на конзорциумот (Перуца - Италија,... октомври 2020 година), а потоа достапен:

- во работниот простор за клучните заинтересирани страни и корисници вклучени во проектните активности и во јавниот отворен простор на веб-страницата на проектот (www.winevet.eu), во интерактивни медиуми и веб 2.0, како преку социјални медиуми и апликации за мобилни телефони;
- како информативен пакет, т.е. синтетичка верзија за дисеминација, на хартија и USB уред (Инфо-пакет 6 – Заедничка квалификација за пост-секундарно стручно образование „Винар Специјалист“: интеграција и валидација во вклучените национални и регионални квалификациски рамки): Работен пакет. 7), упатено до луѓето кои присуствуваа на последниот транснационален мултипликаторски настан одржан во Умбрија.

Оваа испорака 14, со наслов „ Извештај за активностите за поддршка за интеграција и валидација на на Умбриско-Македонската заедничка квалификација за пост-средно стручно образование и обука „Винар Специјалист“ во вклучените национални и регионални квалификациски рамки“, дава целосен преглед на резултатите од активностите за имплементација реализирани во рамките на Работниот пакет 7 на проектот „WINEVET“, како во Италија така и во Република Северна Македонија. Интегралната верзија на производот е објавена на англиски јазик, додека синтетичката верзија за дисеминација (Инфо-пакет 6) е објавена на другите јазици на партнерството (италијански и македонски).

Интеграција и валидација на Умбриско-Македонската заедничка квалификација за пост-средно стручно образование и обука „Винар Специјалист“, во Италијанската национална и Умбриската регионална квалификациска рамка

Како што Цедефор објави во 2018 година („Италија - европски инвентар за НРК 2018“), реформите спроведени во Италија од 2003 година преку образованието и обука (средно општо образование, стручно образование и обука), - мотивирани од потребата да се премости образованието и потребите од пазарот на трудот – и ги предвиде принципите на НРК засновани врз учењето. Со оглед на сложениот модел на управување во земјата и фрагментацијата на системот за образование и обука ⁽¹⁾, еден од предизвиците е да се постигне ефективна меѓурегионална координација за да се поттикне признавањето на регионалните системи за квалификација и меѓурегионалната мобилност.

Првичното референцирање за ЕРК беше спроведено во Италија помеѓу 2009 и 2012 година, со поврзување на националните формални квалификации, како и со оние доделени од региони во рамките на договорот за државите-региони, директно на осум нивоа на ЕРК. Првиот Италијански извештај за референцирање беше усвоен во декември 2012 година и беше претставен на советничката група на ЕРК во мај 2013 година (Италијанска техничка работна група, 2012 година).

После првиот процес на референцирање (2012), дефинирана е Национална стратегија за доживотно учење, што доведе до донесување на Закон бр. 92/2012 за реформа на пазарот на трудот ⁽²⁾ и Законодавно уредување бр. 13/2013 ⁽³⁾; ова воспостави национален систем за сертификација на компетенции и национална ризница за образование, обука и стручни квалификации доделени на национално и регионално ниво и опишан во однос на резултатите од учењето. За да се овозможи поставување на националната ризница, договор помеѓу засегнатите страни беше постигнат во 2015 година, за оперативна заедничка рамка за национално признавање на регионалните квалификации и сродните вештини - националната рамка на регионалните квалификации - проследена со меѓуминистерски декрет ⁽⁴⁾.

Овие настани беа исто така предуслови и служеа како чекори кон, воспоставување сеопфатен Национален комитет преку дијалог со сите национални чинители. Италијанската НРК беше усвоена преку меѓуминистерски декрет во јануари 2018 година ⁽⁵⁾. Италијанската НРК е структурирана на осум нивоа опишани во резултатите од учењето во трите домени на ЕРК (знаење, вештини и одговорност и автономија). Под-дескрипторите исто така се развиени со проширување на дескрипторите на нивото на ЕРК за да се покријат сите квалификации што се достапни на национално ниво. Рамката опфаќа квалификации од општо образование, високо образование и квалификации за стручно образование и обука, администрирани на регионално ниво. Професионалните и приватните квалификации треба да бидат вклучени во иднина.

(1) There are 20 regions in Italy, with 21 regional qualification frameworks since also the two Autonomous Provinces of Bolzano and Trento have constitutional regional relevance. With the modification of the V Title of the Constitution in 2001, the regions increased their competence in education, maintained their competence in vocational training field and in the definition of professional profiles and qualifications. As a result, there is a greater need for coordination between regions.

(2) Italian Government (2012). Law No 92/2012 on labour market reform. Gazzetta Ufficiale, Serie generale, No 153, 3.7.2012. <http://www.gazzettaufficiale.it/eli/gu/2012/07/03/153/so/136/sg/pdf>

(3) Italian Government (2013). Legislative Decree No 13/2013 on the definition of general rules and basic level of performance for the identification and validation of non-formal and informal learning and minimum service standards of the national system of competences certification. Gazzetta Ufficiale, Serie generale, No 13, 15.2.2013. http://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2013/02/15/13G00043/sg;jsessionid=QtVQDnVhW+1EjOvz7I8GA__ntc-as1-guri2b

(4) Italian Government (2015a). Decree of 30 June 2015 of the Ministry of Labour and Social Policies and the Ministry of Education, University and Research on an operational common framework for national recognition of regional qualifications and related skills. Gazzetta Ufficiale, Serie generale, No 166, 20.7.2015. <http://www.lavoro.gov.it/documenti-e-norme/normative/Documents/2015/Decreto-Interministeriale-30-giugno-2015.pdf>

(5) Italian Government (2018). Inter-ministerial decree of 8 January 2018 of the Ministry of Labour and Social Policies and of the Ministry of Education, University and Research on the establishment of the national qualifications framework. Gazzetta Ufficiale, Serie generale, No 20, 25.1.2018. <http://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2018/01/25/18A00411/sg>

Потоа, во овој национален контекст, секој италијански регион е надлежен да ги воспостави стандардите за квалификација, обука и сертификација што се применуваат на регионалната територија, во рамките на основните стандарди утврдени на национално ниво.

Регионот Умбрија, во кој се наоѓаат и работат италијанските партнери во проектот „WINEVET“ (провајдер на COO, Aris Formazione e Ricerca, винарската компанија Cantine Lungarotti, синдикатот UIL Perugia Umbria и регионалната јавна агенција ARPAL - Agenzia Regionale per le Politiche Attive del Lavoro, која е надлежна за воспоставување стандарди за квалификација, обука и сертификација, применета во регионалната територија на Умбрија), има еден од најнапредните италијански регионални системи за стручно образование и обука, со специфични правила што ги дефинираат и Умбрискиот регионален систем на професионални, и стандарди за сертификација и обука (ДГГ - Разгледување на Владата на Регионот 51/2010) и Умбрискиот регионален систем за сертификација на компетенции и признавање на кредити од обука, кои исто така, потекнуваат од неформалното и информалното учење (ДГР 1429/2007, „Директива за кредити“, како модифицирани и интегрирани со DGR 834/2016). Во синтезата, во регионот Умбрија, професионалните стандарди, стандардите за обука и сертификација се формално воспоставени / ажурираат од Регионалната влада (чл. 6 ДГР 834/2016), директно (чл. 6.2) или по предлози (чл. 6.3) од регионалните установи надлежни за квалификациска материја (имено ARPAL, основана од регионот Умбрија со Регионалниот закон 1/2018), од регионалните клучни репрезентативни актери во економски, професионални и социјални области, како и од давателите на COO акредитирани од регионот Умбрија.

Во овој регионален контекст, италијанските партнери во проектот „WINEVET“ ја поддржаа ефективната интеграција и валидација во регионалната рамка за квалификација на Умбрија (а со тоа и последователно во италијанската НРК) на Умбриско-Македонската пост-секундарна заедничка квалификација за стручно образование и обука „Винар Специјалист“ претходно воспоставена на транснационално ниво со Меморандум за разбирање – „MOU ECVET“. Италијанските партнери особено поддржаа, во согласност со преземените обврски во „MOU ECVET“, формалното транспонирање на транснационалниот квалификациски профил и на заедничките стандарди за обука и оценување што го надополнуваат квалификацискиот профил, во регионалната рамка за квалификации во Умбрија, како и активности насочени кон ефикасно искористување на заедничките стандарди, особено од давателите на стручно образование и обука.

Првиот чекор од процесот на одобрување постигнат од италијанските партнери на WINEVET беше адаптација на профилот за транснационални квалификации „Специјалист за винар“ според формалната документација (т.е. регионален официјален модел за предлози на нови квалификации) утврдена со умбриските правила, поточно од ДГР 834 / 2016. Адаптацијата е артикулирана и интегрирана, следејќи ги регионалните правила за професионални стандарди, сите резултати од учењето дефинирани со Меморандумот за спогодби ECVET за примена во Италија. Овој чекор за адаптација беше направен до крајот на мај 2020 година. По адаптацијата на профилот за транснационални квалификации во рамките на официјалниот модел на Умбрија за предлози за нови квалификации, партнерот АРПАЛ започна процес на дијалог со Регионалната влада, предлагајќи му официјално воспоставување на новиот умбриски професионален профил „Специјалиста ди Винификацион“, т.е. негово формално вметнување во умбрискиот каталог на професионални стандарди (Repertorio dei Profili Professionali della Regione Umbria, www.regione.umbria.it/lavoro-e-formazione/standard-professionali). Овој чекор за предлог беше

направен до крајот на декември 2020 година. Регионалната влада на Умбрија ја започна тогашната формална постапка за разгледување за официјалното воспоставување на новиот умбриски професионален профил „Специјалиста ди Винификацион“, кој ќе биде обезбеден за крајот на март 2021 година

Од јуни 2020 година, италијанските партнери на WINEVET, исто така, започнаа со адаптација на заедничкиот стандард за обука, дополнувајќи го транснационалниот профил на квалификации „Винамер Специјалист“ според формалната документација (т.е. регионален официјален модел за предлози на нови стандарди за обука) утврден од Умбријан ДГР 834/2016, со цел нејзино официјално претставување до Регионалната влада (по регионално одобрување на професионалниот стандард) за постигнување на негово официјално вметнување во умбрискиот каталог на стандарди за обука (Repertorio degli Standard di Percorso Formativo). Овој чекор за предлог беше направен до крајот на октомври 2020 година. Паралелно со тоа, апликантот Арис Формацион е Рикерка (кој е давател на стручно образование и обука акредитиран од регионот Умбрија) му предложи на регионот Умбрија финансирање на курсот за обука „Специјалист ди Винификацион“ во рамките на повикот за предлог „Вештини“ (ЕСФ). Предлогот беше доставен до крајот на јули 2020 година. И предлозите за стандард за обука и за курс за обука се артикулираат и интегрираат, следејќи ги регионалните правила за стандарди и курсеви за обука, сите единици за обука на заедничката наставна програма за „Специјалист за винар“, соодветно - во сооднос 1: 1 - до единиците за резултатите од учењето дефинирани со MoU ECVET за примена во Италија. Предлогот за курс за обука за „Специјалиста ди Винификацион“ исто така го интегрира стандардот за заедничко оценување дефиниран на транснационално ниво за „Специјалист за винар“.

Интеграција и валидација на Умбриско-Македонската заедничка квалификација за пост-средно стручно образование и обука „Винар Специјалист“ во Македонската Национална Квалификациона Рамка

Македонска рамка на квалификации (МРК) е задолжителен национален стандард со кој се уредува стекнувањето и користењето на квалификациите во Република Северна Македонија и инструмент за воспоставување на систем на квалификации стекнати во Република Северна Македонија со кои се даваат основите за прегледност, пристап, проодност, стекнување и квалитет на квалификациите. Рамката содржи стандардизиран опис на квалификацијата кој означува клучен дел од содржината и структурата на одредена квалификација. Ги вклучува сите информации потребни за одредување на нивото, бројот на кредити и секторот на квалификацијата и податоци потребни за осигурување на квалитетот на стандардот на квалификацијата.

Македонската рамка на квалификации (MQF) е млада рамка заснована врз традиционалниот систем на образование и обука, моменталната состојба во образованието и обуката, системот на квалификации, потребите на пазарот на трудот и поединците, EQF и меѓународните регулативи прифатени одземјата корисник. Со усвојување на Законот за Националната рамка на квалификации (NQF)¹ и назначување на официјален претставник како целосен член на советничката група на EQF, земјата се обврза да го упати МКФ на EQF, до презентирање на голем број активности како што се: формирање и екипирање на NQF), формирање на единица во рамките на Министерството за образование и наука (МОН), формирање и работа на Национален одбор за MQF, воспоставување на веб-страница за MQF, објавување на сеопфатниот попис на сите квалификации и формирање на Секторски комисији за квалификации. Покрај тоа, Работна група за понатамошен развој на Националната Рамка за квалификации за доживотно учење со широко вклучување на засегнатите страни вклучувајќи ги и социјалните партнери, е основана во април 2014 година. Сеопфатниот EQF Извештај за референцирање на македонската рамка за квалификации и само-сертификација до QF-EHEA, развиен во 2014-2016 година, беше усвоен од EQF AG во февруари 2016 година. Понатамошниот развој и имплементација на НКФ е од највисок национален приоритет. Напонатамошно усогласување на постојното законодавство со законот за национални квалификации, градење на капацитети и посилно вклучување на актерите на пазарот на трудот и интелигенција на пазарот на трудот во развој на квалификации, зајакнување на системите за обезбедување квалитет, поставување на систем за валидација на неформално и информално учење и развој на регистар на квалификации.

Интеграцијата на Умбриско-Македонската заедничка квалификација за пост-средно стручно образование и обука „Винар Специјалист“ во Македонската национална квалификациска рамка се спроведуваше согласно Процедурите за развивање на квалификации. Развивањето на квалификации преставува сложен процес кој минува низ неколку фази додека истите не се одобрат. Тоа се однесува и за развивање на новите квалификации и за унапредување на постојните квалификации, со нивно изменување или дополнување.

Фаза 1: Основа за развивање на квалификација

Основа за развивање на квалификација се потребите на пазарот на труд кои се поврзани со релевантните потреби на вештини. Квалификација се развива врз основа на усвоени стандарди на занимања.

¹Закон за Национална рамка на квалификации Сл.весник 137/2013

Фаза 2: Поднесување на иницијатива за развивање на квалификација

Иницијативата за развивање на квалификација треба да содржи образложение за развој на новата квалификација, потребата на пазарот на труд, назив на квалификацијата, ниво, односно подниво на квалификацијата и препорака на код кој упатува кон ISCO (кога ќе биде соодветно), опис на квалификацијата и временски рок кога ќе почне да се спроведува квалификацијата. Иницијатива за развивање на квалификации можат да поднесат:

1. Секторските комисии;
2. Институции/правни лица или работодавач;
3. Високообразовни установи и
4. Други тела (професионални тела, синдикати, меѓународни образовни институции).

Иницијативата за развивање на квалификација под точките 2; 3 и 4 се поднесува до Министерството за образование и наука (Одделение за НРК), ја разгледува иницијативата и одредува на кој сектор припаѓа квалификацијата. Иницијативата со предлогот во писмена форма ја препраќа до соодветната Секторска комисија.

Фаза 3: Постапување по поднесената иницијатива

Иницијативата поднесена од институции, правни лица или работодавачи, од високообразовна установа или други тела, ја разгледува соодветната Секторска комисија, врз основа на одредени критериуми согласно Законот за Националната рамка за квалификации, и истата може да ја прифати, да ја отфрли или да бара нејзино дополнување.

Фаза 4: Развој на квалификации

Подносителот на иницијативата, врз основа на позитивното мислење од Секторската комисија, поднесува барање до Центарот за стручно образование и обука за развивање на квалификација. Квалификацијата се изготвува од страна на работна група формирана од Центарот за стручно образование и обука. По развивањето на квалификација, ЦСОО, преку Одделението за НРК во МОН, развиената квалификација ја доставува до Секторска комисија на разгледување.

Фаза 5: Одобрување на квалификацијата

Секторската комисија по разгледувањето на квалификацијата, истата може да ја прифати или да ја врати на доработка во Центарот за стручно образование и обука. Квалификацијата се смета за прифатена ако за неа се изјасниле мнозинство од вкупниот број на членови на Секторската комисија и се изготвува стручно мислење за истата. Прифатената квалификација и стручното мислење, Секторската комисија ја доставува до Националниот одбор за МРК за одобрување на квалификацијата. Националниот одбор за МРК, врз основа на образложението на предлагачот и стручното мислење на Секторската комисија, ја одобрува квалификацијата и донесува одлука за распоредување на квалификацијата во Македонската рамка на квалификации. Одобрената квалификација од Националниот одбор се запишува во Регистарот на Македонската рамка на квалификации.

Имајќи во предвид дека квалификација се развива врз основа на усвоени стандарди на занимања, првата фаза од процедурите за развивање на квалификации беше завршена пред

почеток на проектот WINEVET, односно стандардот на занимањето Винар специјалист² веќе беше донесен.

Согласно процедурите за развивање на квалификации, иницијатива може да поднесе институција/правно лице. Со оглед на фактот дека Центарот за стручно образование и обука е јавна установа за стручно образование и обука, основана од Владата на Република Северна Македонија, како партнер во проектот, ја започна процедурата за развивање на квалификацијата за Винар специјалист.

Прилагодувањето на квалификацискиот профил во образецот за изработка на стандардот на квалификација³ Винар специјалиство Македонската национална квалификациска рамка ја започнавме во јуни 2020 година. Согласно развивање на квалификации од пост-средното образование од Прирачникот за развивање на нови квалификации за Националната рамка на квалификации, согласно моделот и одредбите од Законот за НРК, Центарот за стручно образование и обука ги развива специјалистичките квалификации од пост-средното образование, а Националниот одбор донесува одлука за распоредување на квалификациите во Македонската рамка на квалификации, по позитивно мислење на Секторските комисији. Откако Центарот за стручно образование и обука, како партнер во проектот WINEVET, ја подготви работната верзија на стандардот на квалификацијата Винар специјалист, ја достави до останатите домашни партнери на разгледување. После усогласување на финалната верзија на стандардот, Центарот достави барање до МОН⁴ за доставување на стандардот на квалификацијата Винар специјалист за мислење до Секторската комисија за земјоделство, рибарство и ветеринарство и до Националниот одбор за донесување на одлука за распоредување на ниво V-Б во Македонската рамка на квалификации.

Одделението за НРК при Министерството за образование и наука во јуни достави писмено известување до претседателот на Секторската комисија за земјоделство, рибарство и ветеринарство и стандардот на квалификацијата Винар специјалист на разгледување и давање стручно мислење до Националниот одбор за донесување на одлука за распоредување на ниво V-Б во Македонската рамка на квалификации.

Секторската комисија за земјоделство, рибарство и ветеринарство на одржаната седница на 15.10.2020 година усвои формулирано мислење до Националниот одбор за МРК за донесување на одлука за распоредување на ниво V-Б во Македонската рамка на квалификации.

Националниот одбор за МРК, врз основа на образложението на предлагачот и стручното мислење на Секторската комисија, треба да ја одобри квалификацијата и да донесе одлука за распоредување во Македонската рамка на квалификации. После одобрувањето на квалификација од Националниот одбор, истата ќе се запише во Регистарот на Македонската рамка на квалификации.

²Решение за Стандардот на занимањето Винар специјалист бр. 08-5066/30 Од 03.08.2017 година, донесено од Министерство за труд и социјална политика

³Решение за образец за стандард на занимање и образец за стандард на квалификација бр. 12-4641/1 од 04.04.2017 година.

⁴Доставено барање од ЦСОО до МОН бр. 08-340/1 Од 22.06.2020 година

После интеграцијата на Умбриско-Македонската заедничка квалификација за пост-средно стручно образование и обука „Винар Специјалист“ во Македонската национална квалификациска рамка, односно после одобрување на квалификација од Националниот одбор и запишување во Регистарот на Македонската рамка на квалификации ќе следува воведување на квалификацијата Винар специјалист во формалното и неформалното образование.

Воведувањето на квалификацијата во формалното образование во Република Северна Македонија се одвива во пет чекори: Изработка на анализа на секторот; Изработка на стандарди на занимања; Изработка на стандарди на квалификации; Изработка на наставни планови; и Изработка на модуларни наставни програми. Во рамките на проектот Европска соработка за развивање на заедничка квалификација за стручно образование и обука „Винар специјалист“ – WINEVET беа завршени чекорите 1 и 3. Чекор 1 или изработка на анализа на секторот беше завршен во Работен пакет 2: Подготвителни истражувања за професионалното и полето на учење во сегментот на производство на вино во земјоделскиот сектор во Македонската национална рамка на квалификации и во Умбриската регионална рамка на квалификации, како и за релевантни искуства и преносливи добри практики за поддршка на транснационални заеднички квалификации за стручно образование и обука врз основа на ECVET. Чекор 3 или изработка на стандарди на квалификации беше завршен во Работен пакет 3: Дизајнирање на заедничкиот Умбриско-Македонски квалификациски профил за пост-средно образование "Винар Специјалист" и Работен пакет 7: Поддршка за интеграција и валидација на Умбриско-Македонската заедничка квалификација за пост-средно стручно образование и обука „Винар Специјалист“ во вклучените национални и регионални квалификациски рамки. Чекор 2: Изработка на стандарди на занимања беше завршен пред да започне проектот WINEVET. За да се воведат квалификацијата Винар специјалист во формалното образование потребно е да се операционализираат уште чекорите 4 и 5: Изработка на наставен план; и Изработка на модуларни наставни програми. Појдовни документи за изработка на наставен план и модуларни наставни програми се: Концепцијата за постсредно образование⁵; Стандардот на квалификацијата Винар специјалист; Заедничка програма што го дополнува транснационалниот квалификациски профил „Винар специјалист“ со двата дела (Дел 1- Дизајн на модуларните единици; и Дел 2-Детален дизајн на активности за учење на секоја модуларна единица); како и Заедничкото упатство за оценување на резултатите од учењето (Оценување на резултатите од учење за стандардни елементи на компетентност, вообичаени за Република Северна Македонија и регионот Умбрија).

Квалификациите во неформалното образование во Република Северна Македонија се воведуваат преку изработка на посебни програми за образование на возрасните. Како основа за изработка на посебните програми се користат стандарди на занимања; Методологија за развојна програма за образование на возрасните; и Образецот за програма за образование на возрасните. За воведување на квалификацијата или дел од квалификацијата Винар специјалист во неформалното образование, покрај споменатите документи, ќе се користат и сите изработените документи во рамките на проектот Европска соработка за развивање на заедничка квалификација за стручно образование и обука „Винар специјалист“ – WINEVET: Стандардот на квалификацијата Винар специјалист; Заедничка програма што го дополнува транснационалниот квалификациски профил „Винар специјалист“; и Заедничкото упатство за оценување на резултатите од учењето.

⁵Концепцијата за постсредно образование е одобрена со Решение на министерот за образование и наука број 07-547/2 од 01.10.2010 година.